

Hygiena při zrodu obnovy starých tradic

Na území Moravskoslezského kraje v oblasti Nížkého Jeseníku, nacházíme specifické a historicky významné pozůstatky břidlicových dolů a lomů. Těžba břidlice v místních lokalitách byla v počátcích povrchová, později hlubinná a je zaznamenána již v období 18. století.

Povrchový výskyt břidlice v přírodě

Bohatá historie těžby zaznamenává střídavý rozvoj i útlum v souvislosti s průmyslovou revolucí, s oběma válkami i v poválečném období. V 19. století se těžila břidlice k pokrývačským účelům na území okresu Opava například v Nových Těchanovicích, Nových Oldřůvkách, Svatoňovicích, Jakartovicích, Bohdanovicích a Čermné ve Slezsku. Závod v Nových Těchanovicích zůstal činným do šedesátých let 20. století, kdy jeho činnost přerušila výstavba kružberského přivaděče pitné vody. Snaha o obnovení těžby břidlice byla obnovena po roce 1989. Do 21. století vstoupil také důl ve Lhotce u Vítkova, kde v současné době zpracovávají břidlicové suroviny.

Hygienická služba již v minulém století sledovala dlouhodobě pracovní podmínky horníků při těžbě břidlice, jak při dobývání v podzemí, tak na povrchových pracovištích při úpravě vytěžených bloků břidlice. Na zdraví horníků nepříznivě působí horninový prach s obsahem křemene, hluk a vibrace při rozbíjení kamene, vrtání, sbíjení a štípání. Pracoviště byla vždy vyhlášena jako riziková, pracovníci podléhali zvýšenému lékařskému dohledu a podrobovali se speciálním zdravotním prohlídkám.

Po útlumu na konci 20. století naši hygienickou stanici znovu oslovují společnosti, které po získání nutných úředních povolení zpřístupňují jak původní německá důlní díla, tak i v posledních letech utlumené provozy.

V rámci preventivního zdravotního dozoru sleduje hygienická služba v místě zařízení staveniště zajištění sanitárního zázemí při přípravě zpřístupnění důlních děl, např. v lokalitě Černá ve Slezsku.

Komplexní problematiku ochrany zdraví kontroluje hygienická služba také v nově zpřístupněném břidlicovém dole Důl Radim ve Starých Oldřůvkách u bývalého vojenského prostoru Libavá, kde je již povolena činnost prováděná hornickým způsobem. Shromažďuje a vyhodnocuje podklady pro zařazování prací do kategorií, měření faktorů pracovního prostředí a kontroluje úroveň zajištění pracovnělékařských služeb.

Vstup do štol

V souvislosti se snahou o znovuoživení podzemní těžby zpracovávají společnosti biologický průzkum. Snahou je zejména zajistit zachování krajinného rázu včetně biotopů a společenstev ohrožených a chráněných druhů a zakomponovat např. dílo dolu Žlutý květ do stávající naučné stezky o historii těžby. Tato snaha je zatím úspěšná, jak se přesvědčili pracovníci hygieny práce v Opavě při své preventivní činnosti v areálu. Výčet fauny a flóry je velmi bohatý. Nacházejí se v něm i některé ohrožené druhy, například slepýš křehký v prostoru zatopeného jámového lomu nad areálem dolu.

Zástupce fauny – slepýš křehký